

Esku komuneko auzo-mendietako bazkideek duten erantzukizuna

Naiara Rodríguez Elorrieta

Aurkibidea

I. AUZO-MENDIAK. 1. Arauketa. 1.1. Kontzeptua. 2. Izaera juridikoa. 3. Nortasun juridikoa. II. AUZO-MENDIETAKO BAZKIDEEN ERANTZUKIZUNA. 1 Bazkideen erantzukizuna modu orokorrean. 2 Bazkideen kontratuz kanpoko erantzukizuna. 3. Erantzukizun zibilaren aseguruua. III. BIBLIOGRAFIA.

I. AUZO-MENDIAK

Auzo-mendiekin hasi baino lehen, komenigarria da mendia zer den zehaztea. 43/2003 Legea, azaroaren 21koa, mendiei buruzkoa¹ bere 5.1 artikuluan mendiaren kontzeptua ematen du:

«A los efectos de esta ley, se entiende por monte todo terreno en el que vegetan especies forestales arbóreas, arbustivas, de matorral o herbáceas, sea espontáneamente o procedan de siembra o plantación, que cumplan o puedan cumplir funciones ambientales, protectoras, productoras, culturales, paisajísticas o recreativas».

Legeak berak I. Kapituluaren mendien sailkapena egiten du eta 11. artikulua mendia publiko eta pribatuaren arteko ezberdintasuna finkatzen du. Horrela, 11.3 artikulua dio: *«Son montes privados los pertenecientes a personas físicas o jurídicas de derecho privado, ya sea individualmente o en régimen de copropiedad».*

Auzo-mendiak mendia pribatuak dira eta, horregatik, auzokoek onura ateratzen dute mendietatik, baina titulartasuna ez da udalarena, baizik eta auzokoena.

Mendi-komunalak auzo-mendien antzeko tankera badute ere, auzo-mendiak eta mendia komunalak bereiztea zeharo garrantzitsua da. 43/2013 Legeko 12. b) artikulua adierazten duenez, *«Los montes comunales, pertenecientes a*

¹ 2003ko azaroaren 22ko EAO, 280.zk.

las entidades locales, en tanto su aprovechamiento corresponda al común de los vecinos». Hortaz, auzokoek mendi-komunaletan ere partaidetza dute, baina, kasu honetan, mendi horien titulartasuna ez da auzokoena, baizik eta tokiko erakundeena.

1. Arauketa

Gaur egun, mendien erregulazioa oso zabala da, bai Estatu mailan bai Autonomia Erkidego mailan. Hala ere, kontuan izan behar da auzo-mendia jurisprudentziak sortutako figura dela².

Mendien inguruko legeei dagokionez, Estatu mailan, 43/2003 Legea dago; eta, Euskal Autonomi Erkidegoan, ostera, hiru lurralde historikoetan araua sortu da ere, Araban, Gipuzkoan eta Bizkaian, hurrenez-hurren: 11/2007 Foru Araua, martxoaren 26koa, mendiei buruzkoa³; 7/2006 Foru Araua, urriaren 20koa, Gipuzkoako mendiei buruzkoa⁴; eta, 3/2007 Foru Araua, martxoaren 20koa, mendiei eta babespeko naturguneen administrazioari buruzko ekainaren 2ko 3/1994 Foru araua aldatzen duena⁵. Gainera, auzo-mendien inguruan eta Estatu mailan, 55/1980 Legea, azaroaren 11koa esku komuneko auzo-mendiei buruzkoa dago⁶.

1.1. Kontzeptua

Estatu mailako 43/2003 Legeak 11.4 artikuluan honela esaten du:

«Los montes vecinales en mano común son montes privados que tienen naturaleza especial derivada de su propiedad en común sin asignación de cuotas, siendo la titularidad de éstos de los vecinos que en cada momento integran el grupo comunitario de que se trate y sujetos a las limitaciones de indivisibilidad, inalienabilidad, imprescriptibilidad e inembargabilidad. Sin perjuicio de lo previsto en la Ley 55/1980, de 11 de noviembre, de Montes Vecinales en Mano Común, se les aplicará lo dispuesto para los montes privados».

Beraz, auzo-mendiak izaera berezia duten jabetza kolektiboko mendi pribatuak dira, zeinetan auzokoek titulartasuna duten, baina, kuoten esleipeina

² BOCANEGRA SIERRA, R. *Los montes vecinales en mano común, naturaleza y régimen jurídico*. Madrid: Instituto de Estudios de Administración Local, 1986, 45. or.

³ 2007ko apirilaren 13ko ALHAO, 44.zk.

⁴ 2006ko urriaren 26ko GAO, 204.zk.

⁵ 2007ko martxoaren 28ko BAO, 62.zk.

⁶ 1980ko azaroaren 21ko EAO, 280.zk.

zehaztu gabe. Horrez gain, legeak auzo-mendien lau ezaugarri zehazten ditu: zatiezina, besterenezina, preskribaezina eta enbargaezina. Hortaz, auzo-mendiak ez dira zatigarriak izango; ezin izango dira lagatu, saldu, besterendu edo eskualdatu; ez dira preskribatuko; eta, ezin izango dira bahitu edo enbargatu. Lau debeku hauek mendi berezi hauen baldintzetan oinarria dute: gizarte-funtzioa betetzen duten heinean, betikotasuna galdatzen zaie mendi hauei, hau da, ondatsuna iraunarazi beharra dauka etorkizuneko eta hurrengo auzokoentzat⁷.

Antzeko terminoak erabiltzen ditu 55/1980 Legearen bigarren artikulua auzo-mendiak definitzeko:

«Los montes vecinales en mano común son bienes indivisibles, inalienables, imprescriptibles e inembargables... y su titularidad dominical corresponde, sin asignación de cuotas, a los vecinos integrantes en cada momento del grupo comunitario de que se trate».

Lege berezi honek auzo-mendien lau ezaugarriak zerrendatu, mendien titulartasuna norena den zehaztu eta kuoten esleipena ez dagoela azpimarratzen du.

Bizkaiko, Gipuzkoako eta Arabako foru arauak, aldiz, ez dute auzo-mendia arautzen.

2. Izaera juridikoa

Auzo-mendien izaera juridikoa ondasun erkidego germaniarra da⁸. Komunitateari buruz, Kode Zibilaren⁹ 392. artikulua hurrengo adierazten du: *«Hay comunidad cuando la propiedad de una cosa o un derecho pertenece pro indiviso a varias personas»*. Artikulu horrek erromatar komunitateari egiten dio erreferentzia, beraz, bi ondasun erkidego mota daudela egiaztatzen da: erromatar komunitatea¹⁰ eta germaniar komunitatea¹¹.

Erromatar komunitatean komunitateko bazkide bakoitzak ondasun osoaren gaineko kuota izango du eta zatiketa akzioa edozein momentuan egikaritze-

⁷ DÍAZ FUENTES, A. *Montes vecinales en mano común*. Barcelona: Editorial Bosch, 1999, 58. or.

⁸ KARRERA EGIALDE, M.M. *Derecho de montes y propiedad privada*. Madrid: Editorial Reus, 2015, 295. or.

⁹ 1889. urteko uztailaren 24ko Errege Dekretua Kode Zibila argitaratzen dueña.

¹⁰ FERNÁNDEZ COSTALES, J. Artículos 392 a 406. En Bercovitz Rodríguez-Cano, R. (koord.), *Comentarios al Código Civil*. Iruñea: Aranzadi, 2013, 4ª edizioa.

¹¹ GETE-ALONSO Y CALERA, M.C. Comunidad de bienes: conceptos generales. En Gete-Alonso y Calera M. C. (zuz.), *División de la comunidad de viene*. Barcelona: Atelier, 2012, 25-26. orr.

ko ahalmena izango du. Espainiar ordenamendu juridikoan erromatar komunitatea da nagusi.

Germaniar komunitatean, ostera, printzipio nagusia erkidegoa da. Ondasunaren gaineko eskubidea bakarra eta osoa da, kolektibitatearena da –pertsonek ez dena– inolako zatiketa gauzatu gabe, benetako kuota (objektuaren gain) zein kuota idealik gabe (norbanako eskubideak).

Komunitateak iraunkortasun izaera dauka, kolektibitatearena da eskubidea, erabilera, gozamina eta xedapena; eta ez da inolako indibidualizaziorik egiten, jarduera bateratua delako.

Laburbilduz, erromatar komunitatean indibidualismoa nagusi da, eta, ostera, germaniar komunitatean erkidegoa da garrantzitsua, egoera iraunkorra eta egonkorra baita, bazkideei ez baitaie komunitatea desegiteko akzioa aitor-tzen¹².

Hortaz, auzo-mendiak germaniar komunitatearen adibide garbia dira. Jurisprudentzia ere auzo-mendien izaera juridikoari buruz mintzo izan da. Sententzia gehienak Galiziako Justizia Auzitegi Nagusiak emandakoak dira, eta, Auzitegi Gorenarenak. Ez da harrizkoa Galiziaren kasua, izan ere, nekazaritza, arrantza eta elikadura Ministerioak argitaratutako estatistika urtekarian azaltzen denez (2017. urtea), Espainiako baso egitura osoaren %3 esku komuneko auzo-mendiek osatzen dute, eta, hektareatan Galizia da handiena: 312.112 hektareekin¹³.

Horrela, alde batetik, Galiziako Justizia Auzitegi Nagusiko 5/1996 sententzian¹⁴ zera esaten da: *«al ser los montes vecinales en mancomún materia estrictamente civil por afectar a la propiedad privada bajo la peculiar modalidad de comunidad germánica»*. Modu berean, Galiziako Justizia Auzitegi Nagusiko 12/2003 epaiak¹⁵ hurrengo azpimarratzen du:

«Desde este punto de vista son irrelevantes para los efectos que nos ocupan los orígenes de la institución, ya que lo fundamental resulta, de un lado, su titularidad privada comunal y, de otro, que el aprovechamiento de estos montes responda a idénticos principios, es decir, a los de la comunidad germánica, que no implica una suma de intereses de varias personas físicas, sino la protección del interés superior del grupo social contemplado como tal grupo».

¹² BOCANEGRA SIERRA, R. *Los montes vecinales*. Op. cit., 142. orr.

¹³ https://www.mapa.gob.es/estadistica/pags/anuario/2017/CAPITULOSPDF/CAPITULO12/pdfc12_1.2.pdf (azkenengo kontsulta 2019. urteko uztailaren 6koa).

¹⁴ GJAN 1996. urteko otsailaren 29koa, 5/1996 zk.

¹⁵ GJAN 2003. urteko apirilaren 3ko, 12/2003 zk.

Azkenik, Galiziako Justizia Auzitegi Nagusiko 13/1996 epaiak¹⁶ berdina zehazten du: *«los requisitos que configuran aquella forma de propiedad [montes vecinales en mano común] en régimen de comunidad germánica»*.

Beste alde batetik, Auzitegi Gorenaren 1981. urteko irailaren 17ko epaiak argi adierazten duenez, *«lo que vino a ser la regulación legal de esta institución de Montes en régimen de comunidad germánica o en mano común»*. Zentzu berean, Auzitegi Gorenaren 1982. urteko otsailaren 10eko epaiak adierazten duenez,

«la Ley y Reglamento de Montes Vecinales en Mano Común vigentes; pero sin que con ello se desconozca la propiedad privada y la esencia de la institución en su modalidad de condominio o copropiedad germánica en mano común».

Auzitegi Gorenaren 1990. urteko otsailaren 26ko epaiak, gainera, germaniar komunitatearen kontzeptua ikutzen du, esanez,

«por cuanto tras plantear la problemática litigiosa acertadamente y en sus justos términos, formula atinadas consideraciones en orden a la categoría jurídica de los montes vecinales en mano común-comunidad germánica caracterizada por la falta de cuotas individuales y la atribución de la cualidad de partícipe por la pertenencia a determinado grupo-, distinguiéndola de otras similares».

Azkenik, Auzitegi Gorenaren egungo epaiak auzitegiaren doktrina gogora ekartzen du, *«los requisitos que configuran esa forma de propiedad [montes vecinales en mano común] en régimen de comunidad germánica»*¹⁷ adierazten duenean.

Bukatzeko, doktrinak zein jurisprudentziak auzo-mendien izaera juridikoari buruz hitz egin dute, baina ez dira izan bakarrak; are gehiago, Galiziako egungo legeak, 7/2012 Legea, ekainaren 28koa, Galiziako mendiei buruzkoa¹⁸, izaera arautu egin du. Legeko 13.4 artikulua adierazten duenez,

«Los montes vecinales en mano común son montes privados, de naturaleza germánica, que pertenecen colectivamente, y sin atribución de cuotas, a las respectivas comunidades vecinales titulares, estando sujetos a las limitaciones de indivisibilidad, inalienabilidad, imprescriptibilidad e inembargabilidad».

Beraz, Galiziako lege hau Estatuko 55/1980 Legea baino haratago doa, eta, auzo-mendien izaera juridikoari izena jartzen dio, komunitate germaniarra, alegia.

¹⁶ GJAN 1996. urteko urriaren 29koa, 13/1996 zk.

¹⁷ AG 2016. urteko uztailaren 14ko, 482/2016 zk.

¹⁸ 2012ko irailaren 8ko EAO, 217.zk.

3. Nortasun juridikoa

Nortasun juridikoari buruz edo gaitasun juridikoari buruz hitz egitea gauza bera da. Gaitasun juridikoa eskubide eta betebeharren titular izateko gaitasunari esaten zaio, eta nortasun hori aitortzea gizakiei gaitasun juridikoa egozteka suposatzen du¹⁹. Horrela, Kode Zibilarren 30. artikulua zera esaten du: «*La personalidad se adquiere en el momento del nacimiento con vida, una vez producido el entero desprendimiento del seno materno*».

Auzo-mendiek nortasun juridikoa duten edo ez aztertuko da, hau da, eskubide eta betebeharren titular izateko gaitasuna duten edo ez.

Lehenengo eta behin, arauak zer dioen aztertuko da. Indarrean dagoen 55/1980 Legeak bosgarren artikuluko lehenengo paragrafoan esaten du,

«La administración, disfrute y disposición de los montes vecinales en mano común corresponden exclusivamente a la respectiva comunidad propietaria, que tendrá plena capacidad jurídica para el cumplimiento de sus fines, incluido el ejercicio, tanto en vía judicial como administrativa, de cuantas acciones sean precisas para la defensa de sus específicos intereses».

Artikuluak nahasketa terminologikoak dituela antzeman daiteke, gaitasun juridikoari buruz hitz egiten du, baina, aldi berean, akzioen egikaritzari buruz mintzo da, hortaz, bi kontzeptu ezberdin nahasten ditu: gaitasun juridikoa eta jarduteko gaitasuna.

Jarduteko gaitasuna jarduera balioudun eta eraginkor bat gauzatzea da ikuspuntu juridikotik²⁰. Beste hitz batzuetan, eskubide eta betebeharrak egikaritzeko ahalmena da. 55/1980 Legeak, beraz, bi kontzeptuak nahastu egiten ditu «que tendrá plena capacidad jurídica para el cumplimiento de sus fines, incluido el ejercicio, tanto en vía judicial como administrativa, de cuantas acciones sean precisas» aipatzen duenean.

55/1980 Legearen aurrekari moduan, 52/1968 Legea, uztailearen 27koa, esku komuneko auzo-mendiei buruzkoa²¹ (gaur egun, indarrean ez dagoena), bere laugarren artikuluko hirugarren paragrafoak horrela esaten zuen:

«La comunidad tendrá personalidad jurídica para el cumplimiento de sus fines, incluso el ejercicio en la vía judicial o administrativa de cuantas acciones

¹⁹ BERCOVITZ Y RODRIGUEZ-CANO, R. *Manual de Derecho Civil. Derecho privado y derecho de la persona*. Madrid: Bercal, 2017, 71. or.

²⁰ MARTÍNEZ DE AGUIRRE ALDAZ, C. La persona y el derecho de la persona. En Pablo Contreras, P., (koord.), *Curso de Derecho Civil (i) Volumen II Derecho de la Persona*. Madril: Edisofer, 2016, 32. or.

²¹ 1968ko uztailearen 29ko EAO, 181.zk.

sean precisas para la defensa de sus específicos intereses. La representación de la comunidad corresponde a la Junta respectiva. El ejercicio de acciones judiciales deberá ir precedido del dictamen de Letrado».

Artikuluak auzo-mendien nortasun-juridikoa aitortzen zuen beren-be-regi.

Baina, orduan, auzo-mendiek nortasun juridikoa ahal dute? Aztertutako bi legeak auzo-mendien nortasun juridikoa aitortzen ez dutela esan daiteke, eta, benetan, 1968. urteko legeak nortasun juridikoa aipatzen duenean kontzeptua bera eta jarduteko gaitasunaren kontzeptuak nahastu egiten dituela baieztatu daiteke²². Zentzu horretan, artikuluak «*para el cumplimiento de sus fines, incluso el ejercicio en la vía judicial o administrativa de cuantas acciones*» adierazten duenean, jarduteko gaitasunari erreferentzia egiten diola ulertu behar da, izan ere, «*para*» preposizioa nortasun juridikoarekin batera ageri da, baina, benetan, nortasun juridikoa norberak «*du*», eta, beraz, jarduteko gaitasuna «*para*» preposizioarekin batera agertu beharko litzateke eta ez nortasun juridikoarekin²³.

Laburbilduz, auzo-mendien legeek erabiltzen duten terminologia oso zehatza ez bada ere, komunitate berezi hauei jarduteko gaitasuna aitortzen zaiela esan daiteke, baina nortasun edo gaitasun juridikorik gabe²⁴.

Auzo-mendien nortasun juridikoaren harira, 1980. urtean, 55/1980 Legea lantzen ari zela, Kongresuan gaiaren eztabaida sortu zen: 1968. urteko legean bezala, nortasun juridikoa aipatu edo gaitasuna hitza erabiltzea.

Díaz Fuentes diputatuak eztabaida horretan aipatutakoa aztertuko da²⁵. Lehenengo, komunitate baten nortasun juridikoa aitortzerakoan kontraesana sortzen da. Hau da, komunitatea dagoenean ondasuna hainbat pertsonena da, eta, hortaz, titulartasuna guztiena da. Aldiz, komunitate horrek nortasun juridikoa duela arautzen bada, orduan, Zuzenbide subjektu berria tartekatzen da, ondasunaren titulartasuna aldatzen da; beraz, mendien titular ez dira auzoko horiek izango, baizik eta pertsona juridiko berri hori, pertsona juridiko-publikoa. Auzoko eta mendien artean pertsona juridikoa sortuko litzateke, bien artean tartekatuko litzatekeena²⁶.

Bigarren, auzo-mendiei nortasun juridikoa aitortzea mendi-komunalen erregimenera hurbiltzea izango litzateke. Auzo-mendien titulartasuna pertsona

²² DÍAZ FUENTES, A. *Montes vecinales. Op. cit.*, 84. or.

²³ DÍAZ FUENTES, A. *Montes vecinales. Op. cit.*, 85. or.

²⁴ TRIGO GARCÍA, B. Entes sin personalidad jurídica como titulares de explotaciones agrarias. *Revista Internacional de Doctrina y Jurisprudencia*, 17 (2017), 3. or.

²⁵ Osoko bilkuraren 1980. urteko ekainaren 10koa. 1980. urteko Kongresuko Egunerokoan, 96. zk.

²⁶ DÍAZ FUENTES, A. *Montes vecinales. Op. cit.*, 84. or.

juridiko berriak izango luke eta auzokoek, bakarrik, menditik onura ateratzeko aukera izango lukete.

Hirugarren, auzo-mendiek nortasun juridikoa izango balute, auzokoen erantzukizuna ondare kolektiboa izango litzateke, baina, legeak berak esaten duenez, auzo-mendia zatiezina, besterenezina, preskribaezina eta enbargaezina da.

Pertsona juridikoaren harira, nola sor daiteke pertsona juridikoa auzo-mendietan? Bada, Kode Zibilaren 35. artikulua adierazten duenez,

«son personas jurídicas: 1.º Las corporaciones, asociaciones y fundaciones de interés público reconocidas por la ley. Su personalidad empieza desde el instante mismo en que, con arreglo a derecho, hubiesen quedado válidamente constituidas. 2.º Las asociaciones de interés particular, sean civiles, mercantiles o industriales, a las que la ley conceda personalidad propia, independiente de la de cada uno de los asociados».

Hortaz, pertsona juridikoa Zuzenbide publikoaren pean jar daiteke (35.1 art) edota zuzenbide pribatuaren menpe (35.2. art).

Díaz Fuentes-en esanetan²⁷, Zuzenbide pribatua pertsona juridikoa ez da legearen aginduz sortzen; legeak arautzen dituen eskemen bitartez sortu egiten da: sozietatea eraketa egintza bidez, sozietatea sortu egiten da, eta fundazioa jasotze egintza bitartez. Zuzenbide pribatuko pertsona juridikoak borondate egintza baten bitartez sortu egiten dira. Norbaitek auzo-mendiak pertsona juridikoak direla esaten badu *ex lege*, komunitate berezi hau zuzenbide publikoaren barnean sartzen ari dela ulertu behar da.

Hala ere, Zuzenbide publikoko edo pribatuko pertsona juridikoak auzo-mendietan sortzen badira ere, egia da, auzoko eta mendien artean tartekatuko litzatekeela, baina, titularrak ez lirateke auzokoak izango? Zuzenbide publikoko pertsona juridikoen kasuan ez, baina, Zuzenbide pribatuko pertsona juridikoaren kasuan, sozietate bat sortuko balitz, adibidez, akziodun bezala auzokoak sar lirateke; edota auzo-mendia kooperatiba bihurtuko balitz, orduan, auzokoak kooperatibistak izango lirateke.

Gakoa beraz, Zuzenbide publikoko pertsona juridikoa auzo-mendietan sortzerakoan, auzokoek mendiaren titulartasuna galtzen dutela izango litzateke, baina beste gako bat ere ematen du 55/1980 Legearen bigarren artikuluko lehenengo paragrafoak esku komuneko auzo-mendiak definitzerakoan, «sin asignación de cuotas». Gakoa eta benetan garrantzitsua auzo-mendiei nortasun juridikoa ez aitortzeko haxe dela esan daiteke.

²⁷ DÍAZ FUENTES, A. *Montes vecinales. Op. cit.*, 85-86. or.

Auzo-mendien izaera juridikoa komunitate germaniarra den heinean eta auzokoek mendien gaineko kuotarik ez dutenez, nahiz eta Zuzenbide pribatuko pertsona juridikoa sortu eta haiek mendien titular izaten jarraitu, sozietatearen kasuan eta kooperatiben kasuan, adibidez, beti, akziodun bakoitzak eta kooperatibistak bakoitzak ondarearen gaineko kuota bat izango du. Horregatik, hori ez da bateragarria izango auzo-mendien izaera juridikoarekin: komunitate germaniarra eta auzokoek kuota gabeko esleipena.

Ondoren, jurisprudentzia analisisa gauzatuko da. Egia da gai honen inguruan sententzia asko ez daudela, baina, adibidez, Auzitegi Gorenaren 1981. urteko irailaren 17ko epaiak, zeharka bada ere, auzo-mendien nortasun juridikoari buruz mintzo da. Sententziaren arazo juridikoa mendien jabetza norena den jakitea da. Horrela, udalak esku komuneko auzo-mendien Probintzia Epaimahaiak hartutako erabakiaren aurka errekurtsioa aurkezten du. Epaimahaiaren erabakiak hiru mendi esku komuneko auzo-mendi izendatzen ditu, baina udalalake esaten duenez, auzokoak ez dute mendia erabiltzen, eta, beraz, udalak onura ateratzen du mendietatik. Horregatik, sententzian eztabaidan dagoen gaia da jakitea mendien titulartasuna nori egozte: udalari edo esku komuneko auzo-mendiei. Bertan esaten denez,

«lo que vino a ser la regulación legal de esta institución de Montes en régimen de comunidad germánica o en mano común hasta la publicación de la Ley de 27 julio 1968, sobre montes vecinales en mano común, la que con la finalidad de evitar las anomalías derivadas de la falta de personalidad jurídica necesaria de los núcleos vecinales no constituidos como entidades municipales... precisándose en los arts. 1.º y 2.º de la Ley: a) que su titularidad y aprovechamiento exclusivo sin asignación de cuotas específicas, corresponde a los vecinos integrantes en cada caso, de las Parroquias, aldeas, lugares, caseríos, barrios y otros similares, no constituidos formalmente en Entidades Municipales; y b) que son bienes indivisibles, inalienables, imprescriptibles o inembargables; siendo esta Ley y Reglamento citados y, por ende, los requisitos por ella establecidos y exigibles para la clasificación de un monte como de mano común los que por constituir la normativa siguiente, la Sala en todo caso, tiene que aplicar».

Hortaz, sententziaren arazo juridikoa auzo-mendiek nortasun juridikoa duten edo ez aztertzea ez bada, bidez batez, komunitate berezi hauek nortasun juridiko gabekak direla aipatzen du.

Bestalde, Galiziako Justizia Auzitegi Nagusiaren 9/2006 sententzian²⁸ ere auzo-mendien nortasun juridikoari erreferentzia egiten zaio zeharkako moduan. Sententzian bertan adierazten denez, esku komuneko auzo-mendiak erreibin-

²⁸ GJAN 2006. urteko martxoaren 2ko, 9/2006 zk.

dikazio-akzioa tartekatzen du bere titulartasuneko finka batzuk erreklamatzuz. Auzitegiak adierazten duenez,

«*Tampoco podemos compartir la idea de que se hayan infringido los artículos 4 de la Ley de montes vecinales en mano común y su correlativo del reglamento de aplicación... La comunidad, como simple forma de copropiedad, carece de personalidad jurídica*».

Nortasun juridikoari amaiera emateko, Erregistro eta Notarioen Zuzendaritza Orokorraren (ENZO) 2014. urteko ebazpena aztertuko da. Bertan, ez da jurisprudenzian bezala, auzo-mendien nortasun juridikoaren gaia zeharka ukitzen, baizik eta modu zuzen batean aztertu egiten da.

Bada, 2013. urtean, notario aurrean, «*Lonxa da Madeira e Productos do Monte e do Rural, S.L*» sozietatea sortu egiten da. Sozietatearen bazkide bakarra «*Organización Galega de Comunidades de Montes Veciñais en Man Común*» da. Urte berean, Merkataritza Erregistroan eskritura aurkezten da, baina, erregistroatzaileak ez inskribatzea ebazten du.

Inskripzioa ukatzeko zuzenbide oinarri nagusia hurrengoa da: sozietatea sortu den eskrituratik ezin da ondorioztatu bazkideek, hots, esku komuneko auzo-mendiek nortasun juridikorik duten.

2014. urtean A.P.M «*Organización Galega de Comunidades de Montes Veciñais en Man Común*»-ren ordezkari bezala, erregistroatzailearen kalifikazioaren aurka errekurtoa aurkezten du. Errekurtsoaren zuzenbide oinarri nagusia hurrengoa da, labor-labor: lehenengo, erregistroatzaileak esku komuneko auzo-mendiak nortasun juridikorik ez duela adierazten du, baina, 13/1989 Legeak²⁹ ezta 7/2012 Legeak³⁰ auzo-mendien nortasun juridikoari erreferentzia zehatza egiten ez badiote ere, hauen jarduteko gaitasun osoa ondoriozta daiteke, nortasun juridikoaren parekagarri izan daitekeena. Errekurtsoan adierazten denez, sozietataren bazkide bakarra, «*Organización Galega de Comunidades de Montes Veciñais en Man Común*», auzo-mendi komunitate ezberdinek osatzen dute eta, auzo-mendi bakoitzean, hainbat bazkide daude. Bazkide gehienak jarduteko gaitasuna dute, nortasun juridikoa, beraz, organizazioak berak nortasun juridikorik ez duela esatea pentsaezina da.

2014. urteko martxoaren 20an, Enzok hurrengo ebazpena ematen du. Zuzenbide oinarriak hiru dira. Lehenengoa, errekurtsoaren bitartez, auzo-mendien komunitate batek sozietate bat eratu dezakeen onargarria den edo ez eztabaidatzen da. Aurkaratutako kalifikazioan erregistroatzaileak esaten du auzo-mendiek nortasun juridikorik ez dutela.

²⁹ 1989ko urriaren 20ko GEO, 202.zk.

³⁰ 2012ko irailaren 8ko EAO, 217.zk.

Bigarrena, Auzitegi Gorenak ulertu izan duen moduan, esku komuneko auzo-mendiak komunitate germanarriak dira, eta, hortaz, auzokoek titulartasuna eta onura ateratzeko eskubidea izango dute. Gainera, mendi horiek besterenezinak, zatiezinak eta preskribaezinak dira eta titulartasuna ez da udalarena edo tokiko erakundeena.

Jurisprudentzia, doktrinak eta arauak ulertu izan duten moduan, auzo-mendiek ez dute nortasun juridikorik eta, 1968. urteko legeak nortasun juridiko eta jarduteko gaitasun figurak nahastu egiten ditu. Horregatik, komunitate berezi hauek jarduteko gaitasuna dutela baieztatu daiteke, baina, ez, ordea, nortasun juridikoa.

Enzok adierazten duenez,

«En definitiva, en las comunidades de montes vecinales en mano común no existe persona jurídica única sino pluralidad de titulares de una propiedad colectiva, sin que cada uno de ellos tenga un derecho singular sobre la cosa, ya que es la pluralidad de sujetos la que tiene un único derecho total. El monte pertenece a la colectividad, no a los individuos singularmente, que carecen de autonomía e independencia, pues no pueden disponer de su parte ni pueden pedir la división de la cosa común al ser la suya una titularidad que les viene conferida en cuanto miembros del grupo social. No se trata de persona jurídica sino de una mera pluralidad coaligada de un número indeterminado y variable de personas unidas por un vínculo de carácter personal, su cualidad de vecinos. La composición personal del grupo cambia con el paso del tiempo (fallecimientos y nacimientos, cambios de residencia), pero el monte sigue perteneciendo al colectivo».

Ondorioz, Enzoren ebazpen honek, aurrerago aztertutako ideiarekin bat egiten duela esan daiteke, hots, auzo-mendiek nortasun juridikorik ez dutela, baina, bai, ostera, jarduteko gaitasuna.

II. AUZO-MENDIETAKO BAZKIDEEEN ERANTZUKIZUNA

Behin, auzo-mendiak zer diren aztertuta, haien izaera juridikoa eta nortasun juridiko gabeko komunitateak direla ikusita, komunitateko bazkideen erantzukizuna zer nolakoa den aztertuko da.

1. Bazkideen erantzukizuna modu orokorrean

Esku komuneko auzo-mendiek nortasun juridikorik eta gaitasun juridikorik ez duten heinean, komunitatea ez da eskubide eta betebeharren titular izango. Auzokoak edo bazkideak izango dira eskubide eta betebeharen horien titular. Zentzu horretan, auzo mendiek nortasun juridikoa izango balute, orduan, eran-

tzukizuna ondare kolektibora mugatuko litzateke; baina, legeak adierazten du ondarea bera erantzukizunik ez duela zatiezina, besterenezina, preskribaezina eta enbargaezina delako³¹.

Hortaz, auzokoak edo bazkideak izango dira auzo-mendien erantzukizuna izango dutenak, eta haien ondarearekin erantzungo dute, izan ere, 43/2003 Legeak 11.4 artikuluan auzo mendiak zer nolakoak diren zehazten du: zatiezinak, besterenezinak, preskribaezinak eta enbargaezinak.

Hala, erantzukizuna bi motatakoa izan daiteke, solidarioa edo mankomunatua, eta horiek Kode Zibilaren 1137. eta 1151.artikuluen artean arautzen dira.

Erantzukizun solidarioa Kode Zibilaren 1137. artikuluan arautu egiten da eta, horren arabera, hartzekodun bakoitzak prestazio osoa eska dezake eta/edo zordun bakoitzak prestazio osoa bete beharko du³². Ostera, erantzukizun mankomunatua Kode Zibilaren 1138. artikuluan arautzen da. Bertan, obligazioa hainbat hartzekodun eta zordunetan zatitu egiten da eta, beraz, hartzekodun bakoitzak bere zatia bakarrik eska dezake eta, aldi berean, zordun bakoitzak bere zatia bakarrik bete beharko du³³.

Esku-komuneko auzo mendietako bazkideen erantzukizunari so eginez, lehenengo eta behin, 55/1980 Legeak 4.artikuluan arautzen duena aztertu behar da. Artikuluan esaten denez,

«La comunidad regulará, por medio de Estatutos, el ejercicio de los derechos de los partícipes, los órganos de representación, de administración o de gestión, sus facultades, la responsabilidad de los componentes y la impugnación de sus actos, así como las demás cuestiones que estime pertinentes respecto al monte, dentro de los límites establecidos por las leyes».

Hortaz, bazkideen erantzukizuna komunitatearen estatutuetan araututa agertuko da eta, horregatik, erantzukizuna arautzeko lehenengo iturria izango da.

Hala ere, estatutuetan ezer esaten ez bada bazkideen erantzukizun motari buruz, orduan, Kode Zibilaren 1137. eta 1151.artikuluetara jo beharko da bigarren iturri lez. 1137.artikuluak adierazten duenez,

«La concurrencia de dos o más acreedores o de dos o más deudores en una sola obligación no implica que cada uno de aquéllos tenga derecho a pedir, ni cada uno de éstos deba prestar íntegramente las cosas objeto de la misma.»

³¹ BOCANEGRA SIERRA, R. *Los montes vecinales. Op. cit.*, 135. orr.

³² VALBUENA GUTIÉRREZ, J.A. De las obligaciones mancomunadas y de las solidarias». En Bercovitz Rodríguez-Cano, R. (koord.). *Comentarios al Código Civil*. Iruñea: Aranzadi, 2013, 4. edizioa.

³³ *Ibidem*.

Sólo habrá lugar a esto cuando la obligación expresamente lo determine, constituyéndose con el carácter de solidaria».

Hala eta guztiz ere, artikulua argia bada ere, arau honek murrizketa bat izan du jurisprudentiaren eta doktrinaren aldetik. Solidaritatea modu zehatz eta berariaz eratu behar dela ulertu beharrean, legearen interpretaziotik eta alderdien borondatearen adierazpenetik solidaritatea eratu nahi dela ulertzen bada, orduan, hori nahikoa dela ulertu da³⁴.

Laburbilduz, bazkideen erantzukizuna solidarioa edo mankomunatua den ikusteko, lehenengo, auzo-mendien estatutuetara jo beharko da. Han ezer esaten ez bada, orduan, erantzukizuna mankomunatua dela ulertuko da³⁵, salbu eta alderdien borondatearen adierazpenetik –bazkideen aldetik– solidaritatea eratu nahi dela ulertzen bada.

2 Bazkideen kontratuz kanpoko erantzukizuna

Esku komuneko auzo-mendietako bazkideen erantzukizuna, orokorrean, nolakoa den ikusita, orain, hauen kontratuz kanpoko erantzukizuna zer nolakoa den aztertuko da.

Esku komuneko auzo-mendietan auzokoak edo bazkideak mendi horien titular izango dira eta, titular diren heinean, hortik probetxua ateratzeko esku-bidea izango dute. Onura auzoko guztiak batera atera dezakete edo txandaka antolatuz, baina egia da, probetxu horren hainbat adibide ager daitezkeela: ganadua mendira bazkatzera eramaten denean, ehizan ibiltzen denean, fruituak eta barazkiak ereiten direnean, etab.

Bada, auzo-mendietan egikari daitekeen edozein egintza kalteak sor ditzake hirugarren batengan. Adibidez, auzoko batek bere ganadua mendira eramaten badu eta animalia batek mendi ondoko bidetik pasatzen den hirugarren bati zauriak eragiten badizkio, orduan, kalte horrek zer nolako erantzukizuna sortuko duen aztertu beharko da.

Kontratuz kanpoko erantzukizuna egongo da kaltea legeak arautzen dituen baldintzetan sortzen denean. Kaltea eragin duenak, agenteak, erantzun beharko du bere portaerak eragindako kalteengatik³⁶. Erantzukizuna sortzeko portaera hori erruduan edo zabarkerian onarrituta egon beharko da. Kode Zibilaren 1902.

³⁴ *Ibidem*.

³⁵ PÉREZ VALLEJO, A.M. Notas sobre la comunidad de bienes: reglas básicas y algunas cuestiones litigiosas. *Revista de la Facultad de Derecho PUCP*, 80 (2018), 258.or.

³⁶ ROCA TRÍAS, E. eta NAVARRO MICHEL, M. *Derecho de daños. Textos y materiales*. Valencia: Tirant Lo Blanch, 2011, 6. edizioa, 45. or.

artikuluak honela dio: «*El que por acción u omisión causa daño a otro, interviniendo culpa o negligencia, está obligado a reparar el daño causado*». Hala ere, batzutan, erantzukizun hori objektiboa izango da, eta, beraz, pertsona batek beste pertsona bati kalte-ordaina eman beharko dio, nahiz eta kaltean errua edo zabarkeria oinarrituta egon ez³⁷.

Bada, auzo-mendietan sor daitezkeen kontratuz kanpoko erantzukizunaren zenbait adibide aztertuko dira Kode Zibilean isla dutenak. Lehenengo, Kode Zibilaren 1905. artikulua dio:

«El poseedor de un animal, o el que se sirve de él, es responsable de los perjuicios que causare, aunque se le escape o extravíe. Sólo cesará esta responsabilidad en el caso de que el daño proviniera de fuerza mayor o de culpa del que lo hubiese sufrido».

Erantzule, kasu honetan, animaliaaren edukitzailea edo animaliaz baliatzen dena izango da, hortaz, jabetza norena den ez du garrantzirik izango. Gainera, erantzukizunak animaliak sortzen dituen kalteak barnebiltzen ditu, nahiz eta hau ihes egin edo galdu. Kasu hau, beraz, erantzukizun objektiboaren barnean sartzen da³⁸ eta bi kasutan bakarrik desagertu daiteke: ezinbesteko kasuetan eta kaltea jasan duenaren errua dagoenean.

Auzo-mendien adibide izan daiteke, auzoko batek bere ganadua mendira eramaten duenean edota komunitateak txakur bat mendia zaintzen uzten duenean. Bi kasu ezberdin izanda, erantzukizuna ere ezberdina izango litzateke. Horrela, lehenengo kasuan, animalien edukitzailea kalte horiengatik erantzun beharko luke; aldiz, bigarren kasuan, komunitateak erantzun beharko luke, edukitzailezik ez dagoelako, baina bai animaliaz baliatzen dena, hain zuzen ere, komunitatea. Auzitegi Gorenak 1384/2007 sententzian adierazten duenez,

«La jurisprudencia ha destacado el carácter objetivo de esta responsabilidad, basada en el riesgo consustancial a la tenencia o a la utilización en propio provecho de los animales, la cual exige tan sólo una casualidad material, estableciendo la presunción de culpabilidad del poseedor del animal o de quien se sirve del mismo por su mera tenencia o utilización»³⁹.

Epaiak animaliaaren edukitzari eta erabilerari erreferentzia egiten dio. Bigarren, Kode Zibilaren 1906. artikulua zehazten duenez,

«El propietario de una heredad de caza responderá del daño causado por ésta en las fincas vecinas, cuando no haya hecho lo necesario para impedir

³⁷ *Ibidem*, 261. or.

³⁸ NAVARRO MENDIZÁBAL, I.A. eta VEIGA COPO, A.B. *Derecho de daños*. Cizur Menor: Aranzadi, 2013, 372. or.

³⁹ AG 2007. urteko abenduaren 20ko, 1384/2007 zk.

su multiplicación o cuando haya dificultado la acción de los dueños de dichas fincas para perseguirla».

Kasu honetan, erantzukizuna subjektiboa da⁴⁰, ehiza landaren jabeak hurrengo kasuetan bakarrik erantzungo baitu: nahiko arduraz izan ez duenean kaltea sortu duen gehiegizko ugalketa saihesteko edo jabeen akzioa animalia jarraitze-ko oztopatzen duenean. Hala ere, 1/1970 Legea, apirilaren 4koa, ehizari buruzkoa⁴¹, 33.1 artikuluan hurrengo esaten da:

«Los titulares de aprovechamientos cinegéticos definidos en el artículo 6 de esta Ley, serán responsables de los daños originados por las piezas de caza procedentes de los terrenos acotados. Subsidiariamente, serán responsables los propietarios de los terrenos».

Hortaz, artikulua honek erantzukizuna objektiboa bihurtzen du eta «lur hesituaren» barnean dauden animalia guztiak barnebiltzen ditu. Bi arauak eztaba-ida sortu dute 1906. artikulua indargabetzearen inguruan 33.1 artikulua dela eta⁴². Nabarmena zera da, ehizari guztiak bere aktibitateak sortzen dituen kalteengatik erantzukizuna izan behar duela, Kode Zibilaren 1902. artikulua printzipio orokorraren aplikazioagatik, nahiz eta bere erantzukizuna objektiboa izan 1/1970 Legearen aginduz⁴³.

Kode Zibilaren 1906. artikulua auzo-mendietara ekarrita, berberako, landa hesitu batean basurdeak badaude eta hauek alde egiten badute, bidean topatzen dituzten bestelako landa batzuetan kalteak sortuz, orduan, ehiza ustiapen horren titularrak erantzun beharko dute –kasuz kasu, auzo-mendietako auzoko guztiak diren edo ez aztertu beharko da– eta, subsidiarioki, landen jabeak, hau da, auzo-mendien jabeak.

Hirugarren, Kode Zibilaren 1907. artikulua adierazten duenez, *«El propietario de un edificio es responsable de los daños que resulten de la ruina de todo o parte de él, si ésta sobreviniere por falta de las reparaciones necesarias»*. Kasu honetan, erantzukizuna subjektiboa da, izan ere, egozte irizpidea beharrezko konponketa lanen gabezia da, beraz, zuzeneko lotura dauka konpontze diligenziarekin⁴⁴. Auzo-mendietan, esaterako, etxola bat badago eta teilatuko erlaitza jausiko balitz, ondoko bidetik pasatzen den hirugarren pertsona bati kalte eginez, orduan, eraikinaren jabeek erantzun beharko lukete, alegia, auzo-mendietako bazkideek.

⁴⁰ NAVARRO MENDIZÁBAL, I.A. y VEIGA COPO, A.B. *Derecho de daños. Op. cit.*, 374. or.

⁴¹ 1970ko apirilaren 6ko EAO, 82.zk.

⁴² ROCA TRÍAS, E. eta NAVARRO MICHEL, M. *Derecho de daños. Op. cit.*, 264. or.

⁴³ *Ibidem*.

⁴⁴ NAVARRO MENDIZÁBAL, I.A. eta VEIGA COPO, A.B. *Derecho de daños. Op. cit.*, 385. or.

Laugarren eta azkenik, Kode Zibilaren 1908. artikulua hurrengo arautzen du:

«Igualmente responderán los propietarios de los daños causados: 1.º Por la explosión de máquinas que no hubiesen sido cuidadas con la debida diligencia, y la inflamación de sustancias explosivas que no estuviesen colocadas en lugar seguro y adecuado. 2.º Por los humos excesivos, que sean nocivos a las personas o a las propiedades. 3.º Por la caída de árboles colocados en sitios de tránsito, cuando no sea ocasionada por fuerza mayor. 4.º Por las emanaciones de cloacas o depósitos de materias infectantes, contruidos sin las precauciones adecuadas al lugar en que estuviesen».

Bada, artikulua puntu bakoitza banan-banan aztertuko da.

1908.1 artikulua erantzukizun subjektiboari erreferentzia egiten dio, baldin eta kalteak sortzen badira makinaren leherketagatik edota eztanda egiten duten substantzien su hartzearen ondorioz. Beti ere, makinaren kasuan, beharrezko diligentsiaz zaintzen ez badira, eta eztanda egiten duten substantzien kasuan, leku seguru eta aprobean jarrita ez badaude. Kontuan izan behar da, jabeen erantzukizunarekin batera, makinaren edo substantziaren fabrikatzailearen erantzukizuna ere ager daitekeela, baldin eta makina akastuna bada edota substantzien kasuan, emaitza kaltegarria hornitzaileari egotzi ahal bazaio⁴⁵. Imajina dezagun, auzo-mendien bazkideek traktore bat dutela eta beharrezko diligentsiaz ez zaintzeagatik makina lehertu egiten dela ondoko landetan kalteak sortuz; edota, etxolan butano bonbona egoten dela eta leku seguru eta aprobean ez jartzeagatik, bonbonak eztanda egiten duela ondoko baserri batean kalteak sortuz. Bi kasuetan, auzo-mendien jabeek erantzun egin beharko dute eragindako kalteengatik.

1908.2 artikulua kaltegarriak diren gehiegizko keei egiten die erreferentzia. Kaltea, kasu honetan, sortzen da gehiegizko ke horiek kaltegarriak direnean, beraz, egikaritu beharreko defentsak ke horien etetea eskatzea izango da eta etorkizunean egintza horren abstentzioa lortzea, kalte-ordainarekin batera⁴⁶. Hala ere, artikulua idazkerak ez ditu gauzak erraz uzten interpretazio lanetarako, izan ere, ke horiek gehiegizkoak eta kaltegarriak izan behar dute, frogatzeko errazak ez diren kalifikatzaileak, hain zuzen ere⁴⁷. Gainera, erantzukizuna objektiboa da, hau da, keak sortzen dituen ezin izango da erantzukizunetik askatu nahiz eta bere diligentsia frogatu.

Kasu hau auzo-mendietara ekarri, demagun, esaterako, bazkideek edo auzokoek haien mendietan traktorea erabiltzen dutela. Traktoreak gehiegizko

⁴⁵ *Ibidem*, 377. or.

⁴⁶ *Ibidem*.

⁴⁷ *Ibidem*, 377. or.

ke kaltegarriak igortzen ditu eta, ondorioz, pertsona batek kalteak sufritzen ditu –gogoratu, artikulua pertsona edo jabetzei kalteak sortzea esaten duela–.

1908. artikuluko hirugarren paragrafoak jabeari hurrengo kaltearen erantzukizuna ezartzen dio: igarotze lekuetan kokatutako zuhaitzen erortzeak sortutako kalteak, ezinbesteko kasuetan gertatzen ez denean. Artikulu hau eta Kode Zibilaren 390. artikulua harremanetan jarri behar dira⁴⁸. 390. artikulua adierazten duenez,

«Cuando algún árbol corpulento amenazare caerse de modo que pueda causar perjuicios a una finca ajena o a los transeúntes por una vía pública o particular, el dueño del árbol está obligado a arrancarlo y retirarlo; y si no lo verificare, se hará a su costa por mandato de la Autoridad».

Beraz, erantzukizuna guztiz objektiboa da eta erantzukizun horretatik askatzeko ezinbesteko kasua frogatu behar da.

Auzo-mendietan ohikoa da auzoko edo bazkideek zuhaitzak izatea. Auzokoek, 390. artikuluari so eginez, zuhaitzen bat erortzeko moduan badago, kendu beharko dute. Hala ere, betebeharrak hori betetzen ez badute eta igarotze lekuan kokatutako zuhaitza erortzen bada pertsona bati kalteak sortuz, orduan, auzokoek erantzun egin beharko dute kalte horren aurrean.

Bukatzeko, 1908. artikuluko laugarren paragrafoak estolda emanazioak edo materia kutsakorren biltegiak sortutako kalteei buruz mintzo da, arretarik gabe eginda daudenean. Beraz, erantzukizuna subjektiboa izango da erru usteki-zunean eta jabeak frogatu beharko du neurri egokiak hartu zituela⁴⁹.

Demagun auzo-mendietan auzokoek haien animaliak egunero eramaten dituztela, horretarako, etxalde txiki bat dute han animaliak bazkatu dezaten, etab. Pixor kolektore bat dute eta txarto eraikita dagoenez, ondoko landaren jabeari kolektoreak daraman zikinkeria guztia heltzen zaio. Ondorioz, lurran landatuta dituen landara eta barazki guztiak kaltetuta gelditzen dira.

Behin, auzo-mendietan eman daitezkeen kontratuz kanpoko erantzukizunaren zenbait adibide aztertu eta gero, kontratuz kanpoko erantzukizuna solidarioa edo mankomunatua dela esan daiteke? Bazkideen erantzukizun orokorra aztertu denean esan denez, lehenengo auzo-mendien estatutuek zer dioten aztertu beharko da, eta, hauen faltan, erantzukizuna mankomunatua dela ulertu da, salbu eta alderdien borondatearen adierazpenetik solidaritatea eratu nahi dela ulertzen denean. Bada, kontratuz kanpoko erantzukizunaren eremuan, nahiz eta Kode Zibilaren 1137. artikulua, hainbat subjektu daudean, mankomunitatea arau

⁴⁸ ROCA TRÍAS, E. y NAVARRO MICHEL, M. *Derecho de daños. Op. cit.*, 271. or.

⁴⁹ NAVARRO MENDIZÁBAL, I.A. y VEIGA COPO, A.B. *Derecho de daños. Op. cit.*, 379. or.

orokorra dela zehaztu eta solidaritatea salbuespena, egia da, erantzukizun zibilaren arloan alderantziz gertatzen dela: kasu gehienetan, bi pertsona baino gehiago kalte baten erantzule direnean, betebeharra solidarioa dela ulertuko da⁵⁰.

3. Erantzukizun zibilaren aseguru

50/1980 Legea, urriaren 8koa, Seguru Kontratuarena⁵¹, erantzukizun zibilaren seguruaren definitzen du 73. artikuluan:

«Por el seguro de responsabilidad civil el asegurador se obliga, dentro de los límites establecidos en la Ley y en el contrato, a cubrir el riesgo del nacimiento a cargo del asegurado de la obligación de indemnizar a un tercero los daños y perjuicios causados por un hecho previsto en el contrato de cuyas consecuencias sea civilmente responsable el asegurado, conforme a derecho».

Hortaz, erantzukizun zibilaren seguruak arrisku bat edo batzuk estaltzen ditu.

Erantzukizun zibilaren seguru batzuk derrigorrezkoak izan daitezke, esaterako, arraza arriskutsuko animaliak izatekotan, ehiztariak ehizan aritzeko, motordun ibilgailuak gidatzeko...

Erantzukizun zibilaren seguruaren xedea aseguradunaren erantzukizun zibilarekin lotura duen ondorio ekonomikoetatik bere ondarea kaltegabe mantentzea da⁵². Hortaz, erantzukizunetik eratoritzen den zorra aseguradunetik aseguru konpainiara lekualdatzen da.

Bestalde, erantzukizun zibilaren seguruaren kontratatzean arriskuaren kontra bilatzen den babesa hurrengoa da: kaltea bat sufritzeko aukera hirugarren batek erantzukizun zibilearen oinarria duen erreklamazioa tarteratzen duenean.

Bada, aipatu izan bezala, erantzukizun zibilaren seguru batzuk derrigorrezkoak dira, eta, beste batzuk, borondatezkoak. Azken mota hauetako seguruak izango dira auzo-mendietako bazkideek kontratatutako dituztenak. Azken finean, urtero bazkideek prima bat ordaindu beharko diote aseguru konpainiari, eta, beraz, erantzukizun zibilarekin harremana duen kalteren bat sortzen bada auzo-mendian, seguruak erantzungo du zuzenean, eta ez, lehen aipatu bezala, auzokoak edo bazkideek haien ondarearekin, bai modu solidarioak edo mankomunatuan, kasuz-kasu.

⁵⁰ ATAZ LÓPEZ, J. La solidaridad pasiva nacida de la responsabilidad civil. ¿A quién hay que demandar? En Herrador Guardia, M. J. (koord.), *Derecho de daños*. Madrid: Sepin, 2011, 229. or.

⁵¹ 1980ko urriaren 17ko EAO, 250.zk

⁵² CALZADA CONDE, M.A. *El seguro de responsabilidad civil*. Cizur Menor: Aranzadi, 2005, 21. or.

III. BIBLIOGRAFIA

- ATAZ LÓPEZ, J. La solidaridad pasiva nacida de la responsabilidad civil. ¿A quién hay que demandar? En Herrador Guardia, M. J. (koord.), *Derecho de daños*. Madril: Sepin, 2011.
- BERCOVITZ Y RODRIGUEZ-CANO, R. *Manual de Derecho Civil. Derecho privado y derecho de la persona*. Madril: Bercal, 2017.
- BOCANEGRA SIERRA, R. *Los montes vecinales en mano común, naturaleza y régimen jurídico*. Madril: Instituto de Estudios de Administración Local, 1986.
- CALZADA CONDE, M.A. *El seguro de responsabilidad civil*. Zizur Txikia: Aranzadi, 2005.
- DÍAZ FUENTES, A. *Montes vecinales en mano común*. Bartzelona: Editorial Bosch, 1999.
- FERNÁNDEZ COSTALES, J. Artículos 392 a 406. En Bercovitz Rodriguez-Cano, R. (koord.), *Comentarios al Código Civil*. Iruñea: Aranzadi, 2013, 4. edizioa.
- GETE-ALONSO Y CALERA, M.C. Comunidad de bienes: conceptos generales. En Gete-Alonso y Calera M. C. (zuz.), *División de la comunidad de viene*. Bartzelona: Atelier, 2012.
- KARRERA EGIALDE, M. M. *Derecho de montes y propiedad privada*. Madril: Editorial Reus, 2015.
- MARTÍNEZ DE AGUIRRE ALDAZ, C. La persona y el derecho de la persona. En Pablo Contreras, P., (koord.), *Curso de Derecho Civil (i) Volumen II Derecho de la Persona*. Madril: Edisofer, 2016.
- NAVARRO MENDIZÁBAL, I.A. eta VEIGA COPO, A.B. *Derecho de daños*. Zizur txikia: Aranzadi, 2013.
- PÉREZ VALLEJO, A.M. Notas sobre la comunidad de bienes: reglas básicas y algunas cuestiones litigiosas. *Revista de la Facultad de Derecho PUCP*, 80 (2018).
- ROCA TRÍAS, E. eta NAVARRO MICHEL, M. *Derecho de daños. Textos y materiales*. Valentzia: Tirant Lo Blanch, 2011, 6. edizioa.
- TRIGO GARCÍA, B. Entes sin personalidad jurídica como titulares de explotaciones agrarias. *Revista Internacional de Doctrina y Jurisprudencia*, 17 (2017).
- VALBUENA GUTIÉRREZ, J.A. De las obligaciones mancomunadas y de las solidarias». En Bercovitz Rodriguez-Cano, R. (koord.). *Comentarios al Código Civil*. Iruñea: Aranzadi, 2013, 4. edizioa.